

Fremsat den 1. marts 2019 af Kirsten Normann Andersen (SF) og Jacob Mark (SF)

Forslag til folketingsbeslutning

om et nedskæringsstop i ældreplejen og økonomisk kompensation til kommunerne for væksten i antallet af ældre borgere

Folketinget pålægger regeringen inden den 1. maj 2019 at fremsætte lovforslag om et nedskæringsstop i ældreplejen med virkning fra 2020 og frem til 2023. Foruden et nedskæringsstop, der medfører, at der ikke skæres yderligere i de offentlige budgetter til ældrepleje, skal lovforslaget sikre, at kommunerne skal kompenseres økonomisk i forhold til væksten i antallet af ældre pr. kommune, under forudsætning af at kommunerne rent faktisk øger deres udgifter på

ældreområdet. Pengene fordeles efter stigningen i antallet af ældre pr. kommune, og eventuelle overskydende penge, der ikke anvendes af kommuner, som enten ikke har søgt om at blive kompenseret økonomisk eller har fået afslag, eksempelvis fordi de ikke har øget udgifterne, i takt med at antallet af ældre i befolkningen er steget, disponeres til andre initiativer, der kan styrke ældreplejen.

Bemærkninger til forslaget

Beslutningsforslaget er en delvis genfremsættelse af beslutningsforslag nr. B 39, folketingsåret 2016-17. Der henvises til www.folketingstidende.dk, Folketingstidende 2016-17, tillæg A, B 39 som fremsat, og tillæg F, møde 62 kl. 10:38.

I de senere år har vi set, at flere ældre kan klare sig længe i eget hjem helt uden eller med begrænset hjælp fra kommunen. Det er efter Socialistisk Folkeparti en glædelig udvikling, men udviklingen er desværre også blevet misbrugt til at gennemføre nedskæringer, som også har ramt ældre, der har brug for mere og bedre hjælp i hjemmet. F.eks. viste en kortlægning fra ÆldreSagen i april 2017, at der er skåret 20 pct. i hjemmehjælpen siden 2008 – en nedskæring, der ikke kun kan forklares som følge af stigende brug af rehabilitering i ældreplejen. Der henvises til analysen »Ældre i tal. Hjemmehjælp til ældre - 2017« udgivet af Ældre Sagen, oktober 2018, <https://www.aeldresagen.dk/presse/pressemateriale/dokumentation/2018-aeldre-i-tal-hjemmehjaelp-2017>.

Nedskæringerne er trods værdighedsmilliard og tilskud til indretning af køkkener fortsat med vedtagelsen af budget for 2019 i mange kommuner. FOA's budgetundersøgelse fra november 2018 viser, at der fortsat sker nedskæringer på normeringer og reduktioner i den praktiske hjælp såsom rengøring m.v. Derudover nævner de også beskæringer af den såkaldte klippekortsordning, og en del kommuner har øget brugerbetalingen på kørsel af ældre til træning. Der henvises til analyse af »Udviklingen i kommunale udgifter til ældrepleje fra 2018 til 2019«, udgivet af FOA i februar 2019, <https://www.foa.dk/forbund/presse/rapporter-undersogelser/kommune-region/2019>.

Med forslaget om et nedskæringsstop i ældreplejen vil SF sætte en stopper for disse nedskæringer. Det vil skabe tryk for den enkelte ældre og dennes pårørende at vide, at der ikke fjernes penge pr. ældre i kommunen, og at nedskæringsstopet betyder, at der ikke sker yderligere forringelser på ældreområdet. Forslaget skal samtidig sikre, at den økonomiske gevinst ved »sund aldring« ikke anvendes til at finansiere nedskæringer, men at de besparede midler anvendes til løbende forbedringer for de ældre, der har brug for hjælp af høj kvalitet og større valgfrihed.

Med forslaget vil SF derfor sætte en stopper for nedskæringer i ældreplejen, idet der i de senere år er blevet skåret ned i ældreplejen i mange kommuner. Ældremilliarden fra finansloven for 2014 og værdighedsmilliarden fra finansloven for 2016 har kun delvis rettet op på dette. Der henvises til analyse af »Udviklingen i kommunale udgifter til ældrepleje fra 2018 til 2019«, udgivet af FOA i februar 2019.

I de kommende år vil antallet af ældre fortsætte med at stige. Fra 2019 til 2023 vil der komme 83.000 flere ældre

(65+), hvilket svarer til 9 pct. For dem på 85 år eller ældre er stigningen på 13,5 pct. eller svarende til 16.657 kr., jf. Danmarks Statistiks befolkningsprognose.

Nærmere indhold

Nedskæringsstopet i ældreplejen foreslås gennemført, ved at der ikke skæres yderligere i de offentlige budgetter til ældreplejen, og ved at hver enkelt kommune herudover får tilført ekstra penge, i takt med at antallet af ældre i kommunen stiger.

Stigningen beregnes i forhold til 2019, hvor den kommunale økonomi er lagt fast med aftalen om kommunernes økonomi. Der tages højde for aldersfordelingen i gruppen af ældre, således at flere f.eks. 90-årige udløser flere penge end flere f.eks. 70-årige. Det samlede beløb til kompensation forventes at være ca. 1,1 mia. kr. i 2020 stigende til 4,8 mia. kr. i 2023. Beløbene er baseret på befolkningsudviklingen, jf. Danmarks Statistiks befolkningsprognose, og de gennemsnitlige kommunale serviceudgifter pr. ældre i tre alderskategorier, jf. Økonomi- og Indenrigsministeriets opgørelse vedrørende kommunal udligning. Der er tale om en udgift, der følger af den demografiske udvikling på området, og som finansieres af en del af det økonomiske råderum.

SF foreslår, at pengene fordeles til den enkelte kommune efter antallet af ældre i kommunen, men at pengene kun udbetales, hvis kommunen kan dokumentere rent faktisk at have øget sine udgifter til ældre i forhold til 2019-budgettet. Det vil dermed set fra kommunens side være gratis at forbedre forholdene for kommunens ældre borgere.

Beslutningsforslaget pålægger regeringen at fremsætte forslag om et nedskæringsstop i ældreplejen som angivet. I den forbindelse pålægges Sundheds- og Ældreministeriet at udarbejde en beregningsmodel til beregning af fordelingen af pengene til kommunerne, hvor der tages hensyn til antallet af ældre og aldersfordelingen og til, at kommunerne skal bruge et beløb svarende som minimum til deres tildelte »ældreservicetilskud« for at få udbetalt det fulde tilskud. Bruger kommunen mindre, får den tilsvarende mindre i tilskud. Skulle enkelte kommuner vælge ikke at anvende pengene, skal de politiske partier i Folketinget, der står bag et nedskæringsstop i ældreplejen og et løft af ældreområdet, tage stilling til, hvordan pengene på anden vis kan komme de ældre til gode. Det kan f.eks. være i form af en højere ældrecheck, forbedringer på sundhedsområdet af særlig betydning for ældre og/eller særlige projekter eller tiltag på det kommunale område.

Skriftlig fremsættelse

Kirsten Normann Andersen (SF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om et nedskæringsstop i ældreplejen og økonomisk kompensation til kommunerne for væksten i antallet af ældre borgere.

(Beslutningsforslag nr. B 116)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.